

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра туристичного, готельного та ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія і організація наукових досліджень
(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: Туризмознавство
(назва освітньої програми)

Спеціальність: 242 Туризм
(найменування спеціальності)

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: Другий (магістерський) рівень
(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
туристичного, готельного та ресторанного
бізнесу
(найменування кафедри)

Протокол №1 від 14.08.2020 р.

м. Запоріжжя, 2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ЗПН 01 Методологія і організація наукових досліджень. Нормативна дисципліна. Цикл загальної підготовки.
Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський) рівень</i>
Викладач	Зацепіна Н.О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу
Контактна інформація викладача	<i>Телефон: +380505642683, Електронна пошта: Nat020375@gmail.com</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	згідно до розкладу занять - https://zp.edu.ua/node/7904 дистанційне навчання - https://moodle.zp.edu.ua/
Обсяг дисципліни	Кількість годин – загальний обсяг 120 годин кредитів – 4 кредити ЕКТС розподіл годин: 14 лекцій 30 практичних 69 самостійна робота 7 індивідуальне завдання вид контролю – залік
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Пререквізити навчальної дисципліни: Дисципліна «Основи наукових досліджень». Теми: Понятійний апарат, зміст та класифікація наук. Організація наукової діяльності в Україні. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення. Методика та техніка наукових досліджень. Процес збору та аналізу наукової інформації. Достовірність результатів і висновків при проведенні наукових досліджень. Уніфіковані вимоги щодо змісту й структури курсової роботи як виду самостійного наукового дослідження студента. Правила оформлення результатів наукового дослідження. Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Дисципліна «Основи філософських знань». Теми: Сутність пізнавального процесу, його принципи та особливості. Поняття істини. Поняття практики. Структура практики. Практика як критерій істини. Абсолютність і відносність практики як критерію істини. Поняття чуттєвого та раціонального пізнання. Емпіричний та теоретичний рівні наукового пізнання. Основні форми і методи наукового пізнання. Поняття конкретного та абстрактного науці. Для полегшення засвоєння дисципліни у студентів повинні бути сформовані здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов’язків; а також здатність до проведення наукових досліджень, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність застосовувати результати наукових досліджень у практичній діяльності. Постреквізити навчальної дисципліни: Здобуті здобувачем знання є обов’язковими для таких складових подальшого навчання: – методика викладання дисциплін з туризму у ЗВО; – методи і моделі прийняття рішень, – управління проектами, – інноваційні моделі туристського обслуговування іноземних туристів; – переддипломна практика; – кваліфікаційна дипломна робота.	

3. Характеристика навчальної дисципліни

Студенти мають необхідність вивчення навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень», тому що майбутньому фахівцеві варто мати знання з теоретико-методологічних та методичних основ наукових досліджень; загальнонаукових та спеціальних методів досліджень; сучасних методів дослідження інноваційного потенціалу туристичних підприємств; методичні схеми та методики досліджень, а також уміння користуватися методичними схемами досліджень основних компонентів територіальної організації життєдіяльності суспільства, природного середовища, населення, соціальної та виробничої інфраструктури, основних видів господарської діяльності; використовувати загальнонаукові та спеціальні методи досліджень на практиці; розробляти програми досліджень; проводити наукові дослідження, застосовувати їх результати.

Загальні компетентності.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у вітчизняному сегменті світової туристичної галузі.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність до використання методологічного апарату наукових досліджень для вирішення теоретичних та прикладних завдань, що постають перед фахівцями туристичної галузі.

Фахові компетентності:

Уміння планувати і розв'язувати науково-методичні завдання та організовувати педагогічний процес як співробітництво, взаємодію, наставництво; здатність до проведення наукових досліджень процесів в галузі, на ринку, в діловому середовищі, обирати коректні методи впровадження результатів, проводити консультативну роботу з організації туристичної діяльності.

Здатність обирати і своєчасно впроваджувати підходи, методи, прийоми реінжинірингу бізнес-процесів в туристичних фірмах, вміло використовувати інструментальні засоби структурного, функціонально-вартісного й імітаційного моделювання бізнес-процесів і формувати стратегічні рішення з їх реорганізації.

Здатність до педагогічної діяльності та організації навчально-методичного та виховного процесу в професійній туристичній освіті; використання методологічних та концептуальних основ викладання навчальних дисциплін; володіння інтерактивними методами викладання у закладах вищої освіти, їх застосування при плануванні й проведенні теоретичних і практичних занять.

Результати навчання:

Знання передових концепцій, методів науково-дослідної, дослідницької та професійної діяльності в сфері туризму.

Уміння використовувати інформаційно-інноваційні, проектні методи і технології діджиталізації бізнесу в сфері туризму.

Знання теоретичних та методологічних основ туристичного маркетингу, системного підходу до маркетингу туристичного підприємства, планування, організації та контролю здійснення маркетингових досліджень туристичних ринків, стратегічного сегментування і вибору цільових сегментів туристичного ринку, розроблення комплексу заходів з товарної, цінової, комунікаційної політики в туризмі, стратегічного планування, впровадження та контролю програм маркетингу в туризмі.

Вільно володіти державною мовою як безальтернативним засобом спілкування в професійній туристичній діяльності та використовувати як корпоративний стандарт.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Цей курс готує студентів до проведення наукової роботи, а саме: вміню формувати теми наукових досліджень, проведенню інформаційного пошуку з обраної теми, проведенню теоретичних та експериментальних досліджень, плануванню експериментів, організації та плануванню наукових досліджень, аналізу і оформлення їх результатів, публікації результатів проведених наукових досліджень.

5. Завдання вивчення дисципліни
Завданнями навчальної дисципліни відповідно до навчальної програми є: – методичні – ознайомити студентів з основними положеннями методології і організації наукових досліджень;   – пізнавальні – формувати навички користування основними методиками досліджень;   – практичні – формувати практичні навички роботи студентів зі спеціальною літературою, орієнтувати їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань, ознайомити з основними методиками організації наукових досліджень.
6. Зміст навчальної дисципліни
Змістовий модуль 1. Основи методології досліджень.   Тема 1. Наука - продуктивна сила розвитку суспільства. Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності. Понятійний апарат, зміст та класифікація наук. Галузі наукових знань. Наукова діяльність у вищих навчальних закладах. Організація науково-дослідницької діяльності студентів. Організація наукової діяльності в Україні.   Тема 2. Наукові дослідження – шлях до розв’язання проблем розвитку суспільства. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення. Мета наукового дослідження. Об’єкт та предмет наукового дослідження. Наукове дослідження у неперервному розвитку, яке ґрунтується на зв’язку теорії з практикою. Пізнавальні завдання емпіричного і теоретичного напрямку. Систематизація наукових знань. Вибір теми та реалізація наукового дослідження. Зведення результатів та літературне оформлення наукового дослідження. Впровадження результатів дослідження в практику. Ефективність та оцінювання результатів наукових досліджень.   Тема 3. Основи методології науково-дослідної роботи в туристській галузі. Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень. Філософський рівень методології. Специфічні теоретичні вихідні положення, які становлять її теоретичний фундамент. Методика та техніка наукових досліджень. Методи емпіричного дослідження. Методи досліджень на емпіричному та теоретичному рівнях.   Тема 4. Наука у сучасній туристській діяльності. Розвиток науки у вищій школі. Наукові дослідження на стику наук. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму. Соціокультурні комунікації в туризмі. Дослідження основ використання інформаційних технологій у рекреаційно-туристській діяльності. Інноваційна туристська діяльність як процес, пов’язаний із впровадженням результатів наукових досліджень і розробок у практику. Туризм як соціотичний чинник суспільного життя.   Змістовий модуль 2. Оформлення результатів наукових досліджень.   Тема 1. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в туристській галузі. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень. Основні ознаки наукової інформації. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі. Галузі наукової інформації. Процес збору та аналізу наукової інформації. Достовірність результатів і висновків при проведенні наукових досліджень. Форми обслуговування читачів у бібліотеках. Універсальна десяткова класифікація (УДК) і бібліотечно-бібліографічна класифікація (ВБК).   Тема 2. Дипломна (магістерська) роботи: написання, оформлення, захист. Магістерська освітньо-професійна програма. Магістерська робота як самостійне оригінальне наукове дослідження студента. Уніфіковані вимоги щодо змісту й структури магістерської роботи як виду кваліфікаційної роботи. Структура магістерської роботи. Зміст магістерської роботи. Характер викладу наукової інформації у магістерській роботі. Процедура підготовки і захисту магістерської роботи.   Тема 3. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження. Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Головні функції наукових публікацій. Державний стандарт України щодо наукових публікацій. Наукова монографія, наукова стаття,

теза доповіді. Реферат, доповідь, виступ, книги, зокрема підручники і навчальні посібники. Методика підготовки та оформлення публікацій до видання. Методичні прийоми викладу наукового матеріалу. Етапи написання наукової праці: формування задуму і складання попереднього плану; відбір і підготовка матеріалів, групування їх та опрацювання рукопису. Форми звітності при науковому дослідженні.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1.	Наука - продуктивна сила розвитку суспільства.	Лекція	2
1.	Наука - продуктивна сила розвитку суспільства.	Практичне заняття	2
2.	Наука - продуктивна сила розвитку суспільства.	Практичне заняття	2
3.	Наукові дослідження – шлях до розв'язання проблем розвитку суспільства.	Лекція	2
3.	Наукові дослідження – шлях до розв'язання проблем розвитку суспільства.	Практичне заняття	2
4.	Наукові дослідження – шлях до розв'язання проблем розвитку суспільства.	Практичне заняття	2
5.	Основи методології науково-дослідної роботи в туристській галузі.	Лекція	2
5.	Основи методології науково-дослідної роботи в туристській галузі.	Практичне заняття	2
6.	Основи методології науково-дослідної роботи в туристській галузі.	Практичне заняття	2
7.	Наука у сучасній туристській діяльності.	Лекція	2
7.	Наука у сучасній туристській діяльності.	Практичне заняття	2
8.	Наука у сучасній туристській діяльності.	Практичне заняття	2
9.	Інформаційне забезпечення наукових досліджень в туристській галузі.	Лекція	2
9.	Інформаційне забезпечення наукових досліджень в туристській галузі.	Практичне заняття	2
10.	Інформаційне забезпечення наукових досліджень в туристській галузі.	Практичне заняття	2
11.	Дипломна (магістерська) роботи: написання, оформлення, захист.	Лекція	2
11.	Дипломна (магістерська) роботи: написання, оформлення, захист.	Практичне заняття	2
12.	Дипломна (магістерська) роботи: написання, оформлення, захист.	Практичне заняття	2
13.	Оформлення та форми впровадження	Лекція	2

	результатів наукового дослідження.		
13.	Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження.	Практичне заняття	2
14.	Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження.	Практичне заняття	2
15.	Написання тези та статті за обраною темою наукового дослідження	Практичне заняття	2

8. Самостійна робота

Самостійна робота – це вид розумової діяльності, за якої студент самостійно (без сторонньої допомоги) опрацьовує практичне питання, тему, вирішує задачу або виконує завдання на основі знань, отриманих з підручників, книг, на лекціях, 14 практичних заняттях. Її головною метою є формування самостійності суб'єкта, що вчиться, формування його вмінь, знань і навичок. Здійснюється вона безпосередньо через зміст і методи всіх видів навчальних занять. Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів, регламентується робочим навчальним планом. Згідно навчального плану на самостійну роботу з курсу «Методологія і організація наукових досліджень» відведено 69 академічних годин. Завдання до самостійної роботи мають унеможливити механічне заучування студентами фактичного матеріалу або поверхове знайомство з явищами та процесами. Для отримання позитивної оцінки студент повинен не просто продемонструвати володіння певним обсягом знань, а й уміти розв'язувати певні елементи наукових проблем, аналізувати та систематизувати отримані дані, знаходити оригінальні рішення на підставі самостійно здобутої інформації, формулювати та відстоювати власну точку зору. Йдеться передусім про самостійне опрацювання навчальної, наукової та довідкової літератури. Обов'язковим елементом цієї роботи студентів є ведення записів (допускається й електронний варіант або презентація). Це сприяє кращому засвоєнню фактичного матеріалу, дає можливість зберегти його в зручному для використання вигляді. Рівень виконання студентом самостійної роботи враховується при виставленні підсумкової оцінки за змістовими модулями навчальної дисципліни.

Студенти мають змогу завантажити свої напрацювання в систему дистанційного навчання (moodle) НУ «Запорізька політехніка» (<https://moodle.zp.edu.ua/>).

Питання	Діяльність студентів	Термін виконання
Тема 1. Наука - продуктивна сила розвитку суспільства. 1. Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності. 2. Понятійний апарат, зміст та класифікація наук. 3. Галузі наукових знань. 4. Наукова діяльність у вищих навчальних закладах. 5. Організація науково-дослідницької діяльності студентів. 6. Організація наукової діяльності в Україні.	1. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою. 2. Підготувати доповідь	Вересень 8 годин
Тема 2. Наукові дослідження – шлях до розв'язання проблем розвитку суспільства. 1. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення. 2. Мета наукового дослідження. 3. Об'єкт та предмет наукового дослідження.	1. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою. 2. Підготувати доповідь	Вересень – жовтень 8 годин

4. Наукове дослідження у неперервному розвитку, яке ґрунтується на зв'язку теорії з практикою. 5. Пізнавальні завдання емпіричного і теоретичного напрямку. 6. Систематизація наукових знань. 7. Вибір теми та реалізація наукового дослідження. 8. Зведення результатів та літературне оформлення наукового дослідження. 9. Впровадження результатів дослідження в практику. 10. Ефективність та оцінювання результатів наукових досліджень.		
Тема 3. Основи методології науково-дослідної роботи в туристській галузі. 1. Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень. 2. Філософський рівень методології. 3. Специфічні теоретичні вихідні положення, які становлять її теоретичний фундамент. 4. Методика та техніка наукових досліджень. 5. Методи емпіричного дослідження. 6. Методи досліджень на емпіричному та теоретичному рівнях.	1. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою. 2. Підготувати доповідь	Жовтень 8 годин
Тема 4. Наука у сучасній туристській діяльності. 1. Розвиток науки у вищій школі. 2. Наукові дослідження на стику наук. 3. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму. 4. Соціокультурні комунікації в туризмі. 5. Дослідження основ використання інформаційних технологій у рекреаційно-туристській діяльності. 6. Інноваційна туристська діяльність як процес, пов'язаний із впровадженням результатів наукових досліджень і розробок у практику. 7. Туризм як соціотичний чинник суспільного життя.	1. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою. 2. Підготувати доповідь	Жовтень – листопад 8 годин
Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в туристській галузі. 1. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень. 2. Основні ознаки наукової інформації. 3. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі. 4. Галузі наукової інформації. 5. Процес збору та аналізу наукової інформації. 6. Достовірність результатів і висновків при проведенні наукових досліджень. 7. Форми обслуговування читачів у бібліотеках.	1. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою. 2. Підібрати літературу до обраної наукової теми. 3. Підготувати доповідь	Листопад 8 годин

8. Універсальна десяткова класифікація (УДК) і бібліотечно-бібліографічна класифікація (ВБК).		
Тема 6. Дипломна (магістерська) роботи: написання, оформлення, захист. 1. Магістерська освітньо-професійна програма. 2. Магістерська робота як самостійне оригінальне наукове дослідження студента. 3. Уніфіковані вимоги щодо змісту й структури магістерської роботи як виду кваліфікаційної роботи. 4. Структура магістерської роботи. 5. Зміст магістерської роботи. 6. Характер викладу наукової інформації у магістерській роботі. 7. Процедура підготовки і захисту магістерської роботи.	1. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою. 2. Підготувати доповідь щодо визначення теми наукового дослідження.	Листопад – грудень 8 годин
Тема 7. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження. 1. Наукова публікація: поняття, функції, основні види. 2. Головні функції наукових публікацій. 3. Державний стандарт України щодо наукових публікацій. 4. Наукова монографія, наукова стаття, теза доповіді. 5. Реферат, доповідь, виступ, книги, зокрема підручники і навчальні посібники. 6. Методика підготовки та оформлення публікацій до видання. 7. Методичні прийоми викладу наукового матеріалу. 8. Етапи написання наукової праці: формування задуму і складання попереднього плану; відбір і підготовка матеріалів, групування їх та опрацювання рукопису. 9. Форми звітності при науковому дослідженні.	1. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою. 2. Підготувати тези та статтю щодо визначеної теми наукового дослідження.	Грудень 8 годин
Студенти мають змогу завантажити свої напрацювання в систему дистанційного навчання (moodle) НУ «Запорізька політехніка» (https://moodle.zp.edu.ua/). Консультативна допомога студенту надається у таких формах: – особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій https://zp.edu.ua/node/7904 (не менш ніж 2 рази по 2 години на тиждень або за попередньою домовленістю); – відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна) - ідентифікатор 635-869-1128 (один раз на тиждні); – листування за допомогою електронної пошти Nat020375@gmail.com (у форматі 24/7 кожного дня); – відеозустріч, аудіоспілкування або повідомлення у сервісі Viber (за графіком консультацій викладача); – спілкування по телефону (з 10.00 до 12.00 кожен день крім вихідних та святкових днів).		
9. Система та критерії оцінювання курсу		
Засобами оцінювання навчання є: – усне опитування у відповідності до вивчених тем дисципліни; – опрацювання опорного конспекту лекцій (самостійні письмові роботи);		

- захист індивідуального завдання за обраним напрямком;
- індивідуальна самостійна робота на практичних заняттях;
- участь у обговоренні актуальних питань в туристській науці (на лекційних та практичних заняттях);
- вирішення ситуаційних вправ на практичних заняттях;
- участь у науковому дослідженні під керівництвом викладача (написання наукових тез та наукової статті);
- модульна контрольна робота (тестовий контроль).

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою. Отримані за кожен змістовний модуль бали підсумовуються та діляться на 2. Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (залік).

За дисципліною «Методологія і організація наукових досліджень» передбачено два навчальних модулі. Поточний контроль знань студентів складається з **60 балів** (по 30 у кожному модулі), які розподілено за видами занять: лекційні, практична, індивідуальна самостійна робота (ІДЗ). Модульний контроль передбачає виконання тестових завдань та складається з **40 балів** (по 20 у кожному модулі). Поточний та модульний контроль знань, у підсумку, дають змогу студенту отримати **100 балів**. Підсумковий контроль (залік) передбачає відмову студента від результатів поточного контролю (або з різних поважних причин неможливість отримання балів за поточний контроль) та за письмовою заявою і ухваленням деканату студент має право скласти залік. При цьому, результати модульного контролю знань зберігаються. Завдання заліку складають **60 балів**. Результати заліку та модульний контроль знань, у підсумку, дають змогу студенту отримати **100 балів**.

Оцінювання знань студентів в університеті здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FХ, F). Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на лекційних, лабораторних, практичних або семінарських заняттях та самостійну роботу.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Ведення конспекту лекції:

Ведення конспекту лекції сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами теоріями тощо. Кожний студент повинен мати конспект на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з конспектом лекції студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача.

Відвідування студентом лекції та її наявність в конспекті лекції з дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» дає студенту **1 бал** за кожну лекцію в кожному змістовному модулі.

Робота на практичних заняттях:

Під час практичних занять студенти усно доповідають на питання. Активна робота студента на занятті оцінюється в **5 балів**.

Критерії оцінки на практичному занятті

Бали	Критерії оцінки
5	Оцінюється робота студента, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та

	практичних завдань, активний, часто виступає і часто задає питання; активно, дуже добре працює в парі/групі/команді, розв'язує завдання стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4	Оцінюється робота студента, який володіє навчальним матеріалом, виконує більшість завдань практичних занять, виявляє знання елементарних положень з дисципліни, іноді виступає і задає питання; добре працює в парі/групі/команді, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3	Оцінюється робота студента, який частково володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
2	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
1	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, не володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання, але не працює в парі/групі/команді.
0	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, не працює в парі/групі/команді.

Самостійна робота студентів/індивідуальне завдання

Виконання індивідуального завдання можливе у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті. Така форма надає студенту можливість отримати максимум **36** (максимум по 6 балів за один з видів робіт) додаткових **балів** в першому модулі та **42** додаткових **бали** в другому модулі.

Критерії оцінки індивідуального завдання:

Бали	Критерії оцінки
5-6	В повному обсязі володіє матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
4-5	Достатньо повно володіє матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
2-3	В цілому володіє матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
1-0	Не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів здійснюється через набір балів у 1 модулі (максимум 100 балів) та проведення підсумкової аудиторної письмової контрольної роботи, за яку студент має можливість набрати максимум **20 балів** у кожному модулі. В структурі

навчання виділяють 2 змістовних модулі. У кожному модулі контрольна робота проходить у письмовій тестовій формі (20 тестових питань). Правильна відповідь на тестові питання оцінюється в **1 бал**.

Студент, який з різних обставин не отримав необхідної кількості балів з будь-якої теми, має можливість самостійно її підготувати і пройти індивідуальний поточний контроль знань з цієї теми або виконати індивідуальні завдання, що пропонуються в робочій програмі.

ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

1 модуль (максимум балів)		2 модуль (максимум балів)	
Лекції	4 (4 лекції*1)	Лекції	3 (3 лекції*1)
Практичні	40 (8 прак.зан*5)	Практичні	35 (7 прак.зан*5)
Самостійна робота	36	Самостійна робота	42
Контрольна робота	20	Контрольна робота	20
Всього	100	Всього	100

Якщо студент з будь-якої поважної причини не виконав умов набору балів за період вивчення, він має змогу під час заліково-екзаменаційної сесії прийти на залік і скласти усно мінімум 2 питання за переліком та виконати тести.

КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ НА ЗАЛІКУ:

1. **Два питання** потребують змістовної відповіді, кожна з них розкриває сутність того чи іншого поняття або теоретичного положення (оцінюється від 0 до 30 балів за кожне питання).

30-27 балів отримують студенти, які повністю розкрили сутність поняття, дали його чітке визначення або проаналізували і зробили висновок з конкретного теоретичного положення.

26-23 балів отримують студенти, які правильно, але не повністю дали визначення поняття або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

22-18 балів отримують студенти, які правильно, але лише частково визначили те чи інше поняття або частково проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

17-0 балів отримують студенти, які частково і поверхово визначили те чи інше поняття або сформулювали висновок з теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.

2. Правильна відповідь на **20 тестових питань** оцінюється в **2 бали** кожна.

На заліку студент складає тести з дисципліни, правильна відповідь на **20 тестових питань** оцінюється в **2 бали** кожна або відповідає на 2 питання з переліку.

Критерії оцінки на залік:

Бали	Критерії оцінки
25-30	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
19-24	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

13-18	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
7-12	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
3-6	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0-2	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на практичних (семінарських) заняттях та на підсумковому модульному контролі, свідчить про **ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни** на конкретному етапі її вивчення. Протягом семестру студенти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводяться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ЄКТС. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	визначення
		для заліку	
90 – 100	A	зараховано	відмінно - Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому.
85-89	B		дуже добре - Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.
75-84	C		добре - Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав не повністю.
70-74	D		задовільно – Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.

	60-69	E		достатньо - Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому.
	35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно – Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.
	1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно – Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.

10. Політика курсу

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Специфіка курсу здебільшого передбачає акцент на розумінні підходів і принципів, ніж запам'ятовування визначень. Кожен здобувач повинен ознайомитися і слідувати Положенню про академічну доброчесність Національного університету «Запорізька політехніка», Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Національного університету «Запорізька політехніка». Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу здобувач зобов'язаний:

- не запізнюватися на заняття;
- не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку;
- самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття;
- системно і регулярно працювати з навчальною і науковою літературою;
- конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- своєчасно і акуратно виконувати завдання для самостійної роботи;
- відключити мобільний телефон під час занять;
- бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів;
- участь у контрольних заходах (поточний контроль, модульний контроль, контроль самостійної роботи; підсумковий контроль);
- будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про академічну доброчесність в Національному університеті «Запорізька політехніка». Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття ступеня бакалавр. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60 балів за даним курсом. Якщо накопичувальний бал нижче 60 балів, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (у новій редакції)».